

White paper Pris VIOL 3

Versionsnummer 3.0

Sammanfattning

Detta dokument avser att klargöra beslut och principer som legat till grund för utvecklingen av pris i VIOL 3.

1 Revisionshistorik

Revisionshistoria för White paper Pris VIOL 3.

Vid ändring av revisionshistoria ska även version och datum på första sidan samt datum i sidfoten uppdateras.

Version	Ändring	Datum	Signatur
1.0	Dokumentet skapat	2020-12-10	MAMA
2.0	Uppdat TapTolk, Priskorrektion. Nytt: Versionshantering, Kostnader	2021-03-10	MAMA, JOKA
3.0	Reviderat dokument	2023-02-02	LIHE

Innehållsförteckning

1	Revisionshistorik.....	1
2	Vilken standardfunktionalitet används för prislösningen i VIOL 3?	3
3	Vilka principbeslut har tagits för pris i VIOL 3?	3
4	Felaktig dimension enligt avtal utvecklas ej i VIOL 3	4
5	Prissimulering.....	5
6	Prisområde	5
7	Datumbegränsning på prislista	5
8	Prismatris och längskorrektion – självständiga objekt.....	6
9	Skilja på råvaruaffär/transportaffär.....	6
10	Priskomponent på kontrakt	7
11	Pris från kollektiv	7
11.1	Kollektivvariant 1	7
11.2	Priskorrektion från kollektivvariant 5,6,7	8
12	Larmade värdeberäkningar.....	8
13	Standard- och priskomponenter	8
14	Måttslagskvalitet	9
15	Prisadministratören styr prioritets-ordningen.....	9
16	Ompriseräkning	10
17	Versionshantering av priskomponent.....	10

2 Vilken standardfunktionalitet används för prislösningen i VIOL 3?

Det var ett strategiskt beslut att utveckla och bygga VIOL 3 i ett standardaffärssystem, vilket även omfattar priskontrollfunktionen. Ambitionen är att använda så mycket standard som möjligt för att kostnadseffektivt utveckla ett nytt VIOL 3, med ökad förbättring gällande förvaltning och nyutveckling. Genom att välja ett standardsystem sätts ramarna för vilka möjligheter som finns med per default och vilka premisser som utvecklingen får förhålla sig till.

Prislösningen i VIOL 3 Dynamics 365 bygger på Produktkonfiguratoren och Attributtyper som båda har anpassats till lösningen. Själva beräkningen sker i Solver. För utskrift av prislista kommer Reporting Services att användas.

Genom att använda standardfunktionalitet behöver vi förhålla oss till detta. I t.ex. Solver måste vi säkerställa att korrekta tecken används i de beräkningsformler som ska exekveras. Vi kan också dra nytta av fördelarna med standard. Ett konkret exempel är operatoren "skiljt från" som finns i Solver, men som inte finns i VIOL 2. Denna kan med fördel användas vid Vrakersättning där det är vanligt att man inte vill betala för vrakprodukt med metall. Vi uppnår samma resultat, men handhavandet är tydligare och enklare i VIOL 3 med "skiljt från" än i VIOL 2.

Ett annat konkret exempel är funktionaliteten för Prissimulering. En funktion som länge varit eftertraktad i VIOL 2 men där komplexiteten varit för stor för att kunna realiseras. I VIOL 3 har vi nu en första version av Prissimulering.

Sammanfattningsvis kommer man som prisadministratör att få acceptera att tillämpningen och handhavandet i VIOL 3 blir annorlunda. VIOL 3 innebär i många fall också förbättringar med ny funktionalitet som idag inte är möjlig i VIOL 2.

3 Vilka principbeslut har tagits för pris i VIOL 3?

Följande grundprinciper är beslutade och vägledande för utvecklingen av VIOL 3:

- Beslutsstöd för användare
- Proaktiv styrning av mätning och redovisning
- Skilj på affär och logistik
- Unikt identifierade affärsparter
- Väldefinierade sortimentsspecifikationer
- Självständiga affärsobjekt
- Väldefinierade mätningstjänster
- Ändamålsenliga begrepp
- Tydliga prisvillkor

För pris och värde finns ytterligare, förfinade principer, fastslagna:

- Prisvillkoren ska vara transparenta och tydliga för säljare och köpare i en affär samt gå att förstå för flera roller i ett företag. Det innebär i praktisk tillämpning att funktionen med Dolda T/A försvinner liksom speglingen av transportkostnader (verklig transportkostnad)
- Prisvillkor beskrivs i form av fördefinierade priskomponenter.
- Prisvillkor ska kunna anges både i en prislista samt i kontrakt. Prislistan ska bli ”renare” och mer överensstämmande med marknadsprislistan. Kontraktet håller kontraktsunika T/A.

4 Felaktig dimension enligt avtal utvecklas ej i VIOL 3

I VIOL 3 är det beslutat att inte utveckla en funktion i likhet med *Felaktig dimension enligt avtal*, som finns i VIOL 2. Beslutet fattades av piloterna under våren 2020. Piloterna ansåg det inte vara befogat att försöka hitta ett godtagbart alternativ i VIOL 3. Det finns inget stöd i standard samt att premisserna för sortiment är annorlunda i VIOL 3. Utöver detta framkom även att dagens VIOL 2-lösning inte är oproblematiske.

Anledningen till *Felaktigt dimension enligt avtal* i VIOL 2, är att kunna särredovisa en viss kvantitet och dess värde från övrig kvantitet och värde för en leverans. På så vis kan ett högre á-pris på de avtalade dimensionerna redovisas, än om den totala kvantiteten är med i beräkningen. Detta avser grundpris på stockmätning.

I VIOL 3 finns beslut på att det inte kommer att ske någon automatisk omfördelning utifrån dimension från normaltimmer till kluentimmer. Det innebär att alla dimensioner kommer att fördelas till produkter inom ett handelssortiment (för en leverans).

I VIOL 3 förhåller vi oss till *Leveransgill kvantitet* eller *Icke leveransgill kvantitet*. All leveransgill kvantitet, som man önskar prissätta, **måste** först få ett grundpris för att ev. därefter tillgodogöra sig tillägg och/eller avdrag. Det innebär att den totala kvantiteten för en leverans bidrar till det framräknade á-priset.

Vi kommer inte att kunna särskilja prissättningen genom att ha olika grundprismatriser för samma handelssortiment genom att styra på olika dimensioner. Detta eftersom vi alltid har ett värde (0kr om inget annat anges) för Underdimension. I en framtid, då vi kan ha produkter utifrån dimension, skulle en differentierad prissättning vara möjlig.

I VIOL 3 ingår all leveransgill kvantitet i den/de grundpriskomponenter som exekverats i utredovisningen gällande kvantitet och värde. Det finns ingen

motsvarighet till *Felaktigt dimension enligt avtal* i VIOL 3. I framtiden, när vi har utrustning som utifrån diameter och längd, kan produktbestämma en stock, finns också möjlighet till en differentierad prissättning och utredovisning.

5 Prissimulering

Piloterna tog beslut i GAP Pris och Värde under våren 2020 att funktionen Prissimulering skulle utvecklas och finnas tillgänglig i systemet så snart som möjligt. Detta var en av de högst prioriterade punkterna och funktionen levererades till inkrement 12 i oktober 2020.

Prissimulering syftar till att verifiera att prislista och ingående priskomponenter är korrekt uppsatt. I lösningsdialogen gjordes ett antal begränsningar i funktionaliteten. Detta krävdes för att kunna få en acceptabel funktion som mötte piloternas krav på lösning utan att i för stor omfattning inskränka på den fastlagda leveransplanen av övrig utveckling.

Begränsningarna ska inte ses som definitiva utan möjlighet finns att vidareutveckla funktionen prissimulering efter VIOL 3 1.0. Funktionen kan då kan möta andra syften och behov som tex. att kunna prissimulera flera leveranser åt gången.

Se - Instruktion Prissimulering för ytterligare information.

6 Prisområde

I VIOL 3 går det prisstyra utifrån värdetermen Prisområde. Denna term syftar bl.a. till att underlätta administrationen av prisstyrning, samt att möjliggöra kvalitetssäkring av uppsatta prisvillkor. Prisområde är en värdeterm som håller information om en avgränsad och definierad geografi utifrån begreppet LLD (landsdel, landskap, distrikt). Värdetermen är tillämpbar i priskomponent och prislistehänvisning. I priskomponent kan prisområde anges som urvals- och värdevillkor och som urvalsvillkor i prislistehänvisning (PH).

Se – Instruktion tillämpning av Prisområde för ytterligare information

7 Datum begränsning på prislista

I VIOL 3 har Biometria beslutat att införa en datumperiod (Fr.o.m. - T.o.m.) som avser en prislistas giltighetstid.

Syftet är att förhindra de många fel som idag uppstår i VIOL 2. Prislistor som varit aktiva i flera år innehåller ofta många prisark som i sig bär datumperioder. En sådan omfattande prislista är svårare för en prisadministratör att förvalta på ett korrekt sätt och kan skapa fel vid exempelvis ompriseräkning. Ytterligare problematik uppstår i samband med de årliga rensningar som Biometria gör i systemen, vilket kan orsaka felaktigheter. Prislista är t.ex. ett brytbegrepp för funktionen TapTolk i VIOL 2.

Införandet av datumbegränsning förbättrar även Biometrias rensningsrutin för prislistor och möjlighet att frigöra tidigare allokerade prisliste-identiteter.

Att datumbegränsningen satts till 72 månader (6 år) är av anledning till att en avverkningsrätt kan vara giltig upp till 5 år. Beslutet på 72 månader bottnar i att man ska kunna ha en angiven prislista på ett kontrakt med gällande avverkningsrätt samt tid för ev. ompriseräkning och utredovisning.

8 Prismatris och längdkorrektion – självständiga objekt

I VIOL 3 är prismatris och längdkorrektion egna och självständiga objekt. Det innebär att de skapas för sig och kan återanvändas i flera olika priskomponenter. Väl invald i en priskomponent får de en egen identitet vilket innebär att en förändring på prismatrisen/längdkorrektionen (mallen) ej slår i de priskomponenter där den en gång i tiden har lyfts in. Vill man att förändringen ska gälla, måste man öppna aktuell priskomponent och lyfta in prismatrisen/längdkorrektionen på nytt.

För mer information om handhavande och arbetsätt kring prismatriser och längdkorrektioner, se Best practise – Arbeta med prismatriser och längdkorrektioner.

9 Skilja på råvaruaffär/transportaffär

En av grundprinciperna för VIOL 3 är att skilja på affär och logistik. Syftet är att råvaruaffären inte ska vara beroende, behöva invänta eller triggas, av transportresultatet.

En konsekvens är att förändringar på ett transportresultat inte automatiskt korrigerar prISRäkningen i råvaruaffären.

Ett T/A som helt tas bort, även med anledning till grundprincipen om transparenta prisvillkor, är det som i VIOL 2 kallas för Verklig transportkostnad. Det avser en spegling av de transportkostnader som uppstår i transportaffären och som appliceras på råvaruaffären genom specifika koder på virkesordern och helt utan prisark i prislistan.

Ett antal standardkomponenter finns tillgängliga för att möta branschens behov av att kunna påföra T/A i råvaruaffären som kan härledas från transportaffären.

För mer information om tillgängliga standardkomponenter, se Plan test och utrullning av standardkomponenter.

10 Priskomponent på kontrakt

I VIOL 3 finns funktionalitet för att lägga priskomponenter direkt på kontraktet, vilket även kan ske via integration. Priskomponenterna kan placeras på radnivå (gäller då enbart för sortimentet på den raden) eller på huvudnivå (gäller då för alla sortiment på kontraktet om inte annat villkoras i priskomponenten).

Idéen med priskomponenter på kontrakt är att möjliggöra prislistor som i högre utsträckning motsvarar marknadsprislistor i sin helhet, för att istället placera specifika prisuppgörelser direkt på kontraktet.

Integration av priskomponenter (ej fördefinierat värde) på kontrakt kan endast ske med ett á-pris per priskomponent.

11 Pris från kollektiv

I VIOL 3 finns två varianter där priset påverkas av kollektivet. Förutsättningen är att det på kontraktet är valt Grundpris från kollektiv=Ja för att denna typ av värdeberäkning ska ske.

11.1 Kollektivvariant 1

Stickproven får sitt grundpris från den prislista som angetts i kollektivbeskrivningen och kan endast tillgodogöra sig priskomponenter som är av typen Direkt råvaruvärde.

Baserat på stickprovets á-priser beräknas två varianter av grundpris, ett för leveransgill kvantitet och ett för ej leveransgill kvantitet.

Ordinarie mätning hämtar kollektivets á-priser för att beräkna grundpriset. T/A för ordinarie mätning hämtas från prislista/priskomponent enligt den prislista som finns angivet på kontraktet eller via prislisterhänvisning.

Hanteringen blir mycket tydligare över vilka priskomponenter som stickproven kan konsumera och vilka priskomponenter som ordinarie leverans kan konsumera. Vi säkerställer att T/A inte kan exekveras både på stickproven och på ordinarie leverans.

11.2 Priskorrektion från kollektivvariant 5,6,7

En tillämpad korrektionsfaktor (priskorrektion), som räknas fram från kollektivet, appliceras på grundpriset för respektive leverans. Om priskorrektion önskas användas, markeras detta på kontraktet genom att ange Grundpris från kollektiv=Ja. Grundpris hämtas från grundpriskomponent eller prislista.

12 Larmade värdeberäkningar

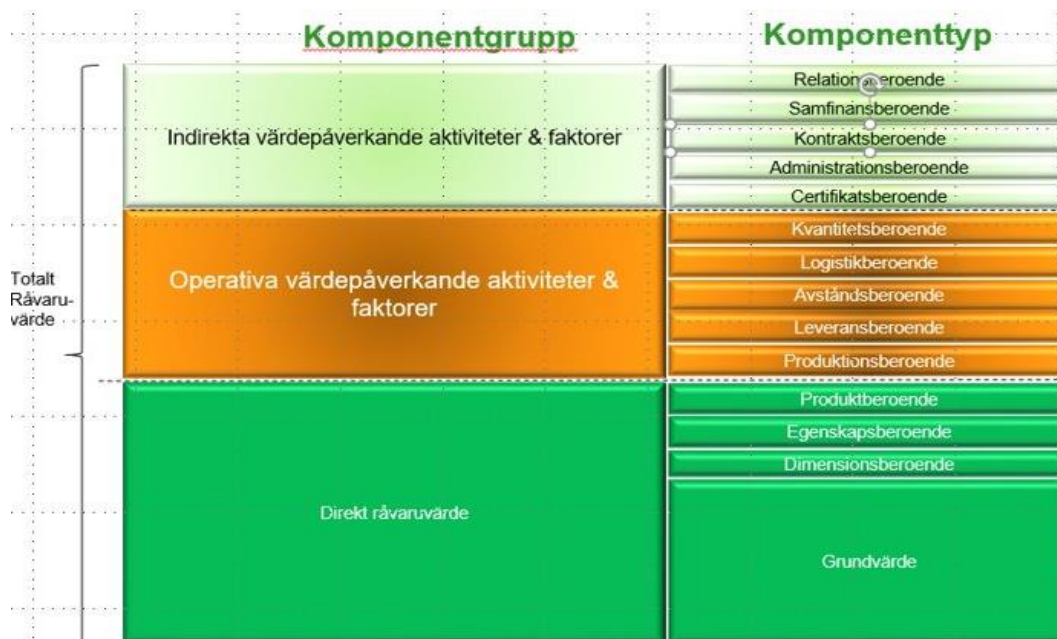
I VIOL 3 finns funktionalitet för att se larmade värdeberäkningar. Det innebär leveranser som gått mot ett kontrakt där det är angett Värdeberäkning=Ja men ingen värdeberäkning av grundpris har skett på mätobjektet. Ingen integration av värde UT sker av dessa leveranser.

13 Standard- och priskomponenter

För VIOL 3 har beslutats att för pris använda en lösning som bygger på standard- och priskomponenter, vilket är lösning som skiljer sig från den i VIOL 2.

Lösningen att Biometria upprättar robusta standardkomponenter med fördefinierade uppgifter såsom kvantitetstyp, måttslag och beräkningsformler. Prisadministratören utgår från dessa standardkomponenter och skapar priskomponenter som kompletteras med värde och eventuella villkor. Vid värdeberäkningen är det priskomponenterna som exekveras.

Standardkomponenterna är var och en kategoriserade till en komponenttyp och en komponentgrupp. Detta för att ge en stabil och tydlig struktur samt ge förutsättningar för enhetlig uppföljning och redovisning.

14 Måttlagskvalitet

I VIOL 3 kan endast värdeberäkning ske mot kvantiteter som fått måttlagskvalité 1 eller 2 (God nog för råvaruredovisning). Det är det mätande företaget som i sina erbjudna mätningstjänster definierar måttlagskvalitén.

Om ett mätningflöde genererar flera måttlagskvalitéer, t.ex. ttv och MWh, och det finns priskomponenter i prislisan som konsumerar båda kvantiteterna, är det upp till prisadministratören att med hjälp av prio-ordningen (eller villkor i priskomponenterna) styra att rätt priskomponent exekveras vid värdeberäkningen.

Värt att notera som prisadministratör är att vi i VIOL 2 alltid har en m3f som går att använda i pristräkningen. Så blir inte fallet i VIOL 3.

15 Prisadministratören styr prioritets-ordningen

I VIOL 3 har beslut fattats att inte ha värdeviktade termer för att styra prioritetsordningen av grundpriskomponenter i en prislisa. Beslutet är fattat utifrån den komplexitet det innebär att vikta termerna samt det arbetssätt som sker idag där pristermer måste väljas in endast för att få en högre prioritet.

I VIOL 3 är det prisadministratören själv som sätter prioritetsordningen för de ingående grundpriskomponenterna. Samma princip gäller för prislisestehänvisning.

16 Ompriseräkning

I VIOL 3 sker ompriseräkning genom en aktiv handling t.ex. när en prislista eller en priskomponent har uppdaterats. Undantaget, korrigering av ett mätvärde och korrigering av en kontraktskedja som följs automatiskt av en ompriseräkning.

17 Versionshantering av priskomponent

I priseräkning råvara finns två varianter av priskomponenter; ”Får användas på kontrakt” och ”Får användas i prislista”. Versionshanteringen av dessa två varianter skiljer sig åt eftersom funktionaliteten även skiljer sig åt.

Se - Handbok råvarupriskomponenter för ytterligare information.